
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

לשון, ספרות וחברה בהיסטוריה של דוברי הלאדינו - 29332

תאריך עדכון אחרון 31-08-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודים ספרדיים ולטינו-אמריקניים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' אלדינה קינטנה-רודריגז

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Aldina.Quintana@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ד' 15:00-14:15 לפי תיאום מראש בדוא"ל

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

קורס זה מתאר את ההתפתחות שפת הלאדינו (ספרדית יהודית) וספרותיה. ההיסטוריה של הלאדינו משתרעת מתקופת הגירוש מחצי האי האיברי (1492), דרך הפזורה של היהודים הספרדים באזורים סביב הים התיכון ועד ההתפתחויות שמתרחשות בימינו בקרב דוברי לאדינו בישראל ובמדינות אחרות בעולם. בגלל ההיסטוריה המיוחדת של דובריה וכתוצאה מההקשר הסוציולינגוויסטי, שפת הלאדינו והספרות התפתחו בתלות הדדית, והציעו מקרה בוחן יחיד, עליו נדון בקורס זה.

מטרות הקורס:

- להכיר את ההיסטוריה של השפה, הספרות והתרבות היהודית-ספרדית.
- להקנות לסטודנטים את הכלים הדרושים על מנת לחקור את הספרדית היהודית, תוך התחשבות בהקשר החברתי שבו היא נוצרה, התפתחה והחלה את התדרדרותה. כמו כן, הסטודנטים ילמדו את המתודולוגיה המתאימה.
- לרכוש את הכלים החיוניים לחקר ההיסטורי של השפה הספרדית-יהודית וספרותיה.
- לתת הזדמנות לרכוש ידע באופן כללי במתודולוגיה פילולוגית על-ידי ניתוח טקסטים.
- ואחרון חביב, לחוות את ההתפתחות של שפת פזורה ולחקור את מגעיה עם שפות, ספרויות ותרבויות ששייכות למשפחות שונות.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לעמוד על הגורמים ההיסטוריים, החברתיים וכו' המעורבים בהתפתחות הלשונית של הספרדית יהודית וספרותיה.
- להפגין בקיאות בנושאים אלו, ולהסביר את יחסי הגומלין בין שפה, ספרות ותרבות.
- לזהות את מרכיבים לשוניים המאפיינים את התקופות השונות בתולדות הספרדית-יהודית.
- לאפיין את הז'אנרים הספרותיים השונים.
- להראות כשרון אנליטי בתחום הנ"ל ולעשות שימוש בביבליוגרפיה ובמתודולוגיה המתאימות בעבודה בכתב.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות, הקרנות, קריאה ביקורתית של מאמרים מדעיים, ההשתתפות פעילה בדיון, רפרטים, עבודת סיכום/סמינריון.

על כל משתתף בקורס להציג מאמר אחד.

* שיחה אחת עם המרצה בשעות הקבלה במהלך השנה האקדמית היא חובה לכל המשתתפים בקורס (5% מהציון הסופי).

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

הקורס מחולק לתחומים עיקריים הללו:

- סקירה כללית של ההיסטוריה של הקהילות הספרדיות מהתיישבות היהודים האיבריים באימפריה העות'מאנית עד להכחדת רוב הקהילות על ידי הנאצים במלחמת העולם השנייה. הספרדים מאז מלחמת העולם השנייה ועד ימנו.
- תיאור תהליכי ההיווצרות, הסטנדרטיזציה והעקירה של הספרדית היהודית והגורמים העיקריים שתרמו להן.
- הספרדית היהודית כסמל לזהות הספרדים על פי הטקסטים.
- יחסי גומלין בין שפה, ספרות ותרבות בהתפתחותה ושקיעתה של השפה היהודית-ספרדית.
- היחסים בין דת, ללשון ולספרות בהתפתחות הספרדית היהודית.
- שינויים חברתיים ועמדתם הדוברים וביטוייהם באורח חייהם, יצירתם הספרותית ושינויי לשוני.
- הספרדית היהודית במגע עם שפות, ספרויות ותרבויות אחרות.
- מצב הנוכחי של הספרדית היהודית בישראל ושאר העולם.
- הספרדית היהודית כשפה בסכנת הכחדה: חינויותה, תחזוקתה ותחייתה.

חומר חובה לקריאה:

חומר הקריאה יינתן בתחילת הסמסטר.

פרקי הספרים והמאמרים שאינם בספריה ניתן לקבל ממרצה הקורס.

חומר לקריאה נוספת:

דרך אתר הקורס במודל (Moodle).

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 40 %

השתתפות פעילה / עבודת צוות 20 %

מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות 5 %

הערכת מנחה אישי / המדריך / הצוות 5 %

מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה 10 %

נוכחות / השתתפות בסיוור 20 %

מידע נוסף / הערות:

*חל איסור מוחלט להשתמש ב-ChatGPT או בסוג אחר של בינה מלאכותית בקורס זה.